

POSTSCRIPTUM

POLONISTYCZNE

POSTSCRIPTUM

POLONISTYCZNE

2013 • 2 (12)

Redakcja

ROMUALD CUDAK – redaktor naczelny
JOLANTA TAMBOR – zastępca redaktora naczelnego
ALEKSANDRA ACHELNIK, MAGDALENA BĄK, MARCIN MACIOŁEK,
AGNIESZKA NĘCKA, BERNADETA NIESPOREK-SZAMBURSKA

Rada Programowa

KALINA BACHNEWA Sofia, JERZY BARTMIŃSKI Lublin,
ANNA DĄBROWSKA Wrocław, MARIA DELAPERRIÈRE Paryż,
KATARZYNA DZIWIWREK Seattle, ELWIRA GROSSMAN Glasgow,
KRIS VAN HEUCKELOM Leuven, MAŁGORZATA KITA Katowice,
ALLA KOŻYNOWA Mińsk, LUIGI MARINELLI Rzym,
MICHAŁ MASŁOWSKI Paryż, GERHARD MEISER Halle,
WŁADYSŁAW MIODUNKA Kraków, LÁSZLÓ K. NAGY Debreczyn,
ALEKSANDER NAWARECKI Katowice, WACŁAW M. OSADNIK Edmonton,
KAZIMIERZ OŻÓG Rzeszów, ANNA MAŁGORZATA PACKALÉN PARKMAN Uppsala,
TOKIMASA SEKIGUCHI Tokio, MARIÈ SOBOTKOVÁ Olomuniec,
TAMARA TROJANOWSKA Toronto

Pismo krajowych i zagranicznych polonistów

POSTSCRIPTUM POLONISTYCZNE

Pismo jest kontynuacją półrocznika „Postscriptum”, który ukazywał się od 1992 do 2007 r.
Wersja elektroniczna: www.postscriptum.us.edu.pl

Pismo recenzowane naukowo.

Nazwiska recenzentów podawane są łącznie raz w roku na stronie internetowej:
www.postscriptum.us.edu.pl

Wersja papierowa jest wersją pierwotną (referencyjną) pisma.

© Copyright by Uniwersytet Śląski Katowicach

Redaktorzy numeru
MARGRETA GRIGOROWA, JOLANTA TAMBOR,
KALINA BACHNEWA, GALIA SYMEONOWA-KONACH

Redakcja techniczna
DOMINIKA KIJEK, KAROLINA POSPISZIL,
ADAM ANTONIEWICZ

Projekt okładki
MAREK FRANCIK

Publikacja sfinansowana ze środków:
UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH

Adres
„Postscriptum Polonistyczne”
Szkoła Języka i Kultury Polskiej UŚ
pl. Sejmu Śląskiego 1, 40-032 Katowice
tel./faks: +48 322512991, tel. 48 322009424
e-mail: postscriptum@us.edu.pl
www.postscriptum.us.edu.pl

Wydawca
Uniwersytet Śląski w Katowicach
Szkoła Języka i Kultury Polskiej

Dystrybucja
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
e-mail: wydawus@us.edu.pl; www.wydawnictwo.us.edu.pl
tel.: 48 32 3592056

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wydawnictwo Gnome, Katowice

Nakład: 250 egz.
ISSN 1898-1593

Spis treści

PRESCRIPTUM – Margreta Grigorowa	13
PODZIĘKOWANIA – Kalina Bachnewa.....	15
Polonistyka w Bułgarii – środowiska, instytucje, media.....	17
GALIA SYMEONOWA-KONACH: Polsko-bułgarska i bułgarsko-polska komunikacja kulturowa w kontekście zmian ustrojowych i globalizacji. Obecna, nieznaną, nieodkryta.....	19
RADOSTINA PETROWA, GALINA GEORGIEWA: Instytut Polski w Sofii	31
RADOSTINA PETROWA: Bułgarska polonistyka ma za sobą piękną i długą tradycję. Wywiad z Agnieszką Kościuszką, dyrektor Instytutu Polskiego w Sofii.....	45
KAMEN RIKEW: Sofijska polonistyka i współczesne bułgarskie polonofilstwo.....	49
CENKA N. IWANOWA, MARGRETA GRIGOROWA: Polonistyka na Uniwersytecie Wielkotypnowskim	57
ILIANA NOWAK: Historia polonistyki w Płowdiwie.....	69
RACZO CZAWDAROW: Pozycja języka polskiego i kultury polskiej w Szumenie.....	75
AMELIA LICZEWA: Polskie numery „Gazety Literackiej” („Литературен вестник”) – podstawowe medium w recepcji literatury polskiej	79
ALBENA POPOWA: Bułgarska misja Tadeusza S. Grabowskiego, wysłannika odradzającej się Polski i dwujęzyczne wydanie <i>Ankiety bułgarskiej w sprawie polskiej</i> (1915–1916).....	85
JAN HEROLD, KRASIMIRA KOLEWA, DESISŁAWA-DEWORA ATANASOWA: Szumen a pierwsza polska książka o Bułgarii	93
Magiczne lustra literatury.	
Bułgarska recepcja i interpretacja literatury polskiej	99
BOJAN BIOLCZEW: Stanisław Wyspiański i dawna polska historia.....	101

PANAJOT KARAGIOZOW: Degradacja prometeizmu na podstawie literatury antycznogreckiej i polskiej	113
NIKOLAJ SPASOW DASKALOW: <i>Quo vadis</i> – poziomy recepcji w Bułgarii	137
KALINA BACHNEWA: Najnowsze bułgarskie przekłady Czesława Miłosza	163
MARGRETA GRIGOROWA: Długi Rok Miłosza w Bułgarii i <i>Rodzinna Europa</i> . Przekład tytułu <i>Rodzinnej Europy</i> jako motyw analizy literackiej	177
PAWEŁ PŁ. PETROW: Schulz <i>post mortem</i> : W świetle nieobecności	191
DIMITRINA HAMZE: Witold Gombrowicz w kalejdoskopie recepcji	199
IWAN RAJCZEW: Wojownicy polscy w pierwszej wyprawie krzyżowej. Rozważania na podstawie powieści <i>Krzyżowcy</i> Zofii Kossak	221
LINA WASILEWA: Książka z biblioteki XXI wieku	233

Interkulturowy dialog polsko-bułgarski i bułgarsko-polski.

Przekład jako spotkanie dwóch kultur	239
KAMEN RIKEW: Fraszka w bułgarskim literaturoznawstwie i literaturze pięknej elementem współczesnego dialogu międzykulturowego	241
PRAWDA SPASOWA: Wpływ literatury polskiej na świadomość społeczeństwa bułgarskiego (nadzieje tłumacza)	251
ADRIANA KOWACZEWA: Koncepcja przekładu artystycznego Dory Gabe i jej odzwierciedlenie w korespondencji z Anną Kamieńską	257
MARINELA DIMITROWA: O przekładzie oraz współczesnej recepcji w Bułgarii powieści <i>Chłopi</i> Władysława Reymonta	275
WERONIKA SZWEDEK: Wisława Szymborska we wspomnieniach Błagi Dimitrowej	279
Język i nauczanie	285
ANNA SZWED: Mały teatrzyk wielkiego przelomu wieków	287
DILIANA DENCZEWA: Olej, kapusta, kalosze. Inteligencja i głupota w polskich i bułgarskich związkach frazeologicznych	295
WIRGINIA MIROSLAWSKA: Trudne miejsca w nauczaniu wymowy polskiej w środowisku bułgarskojęzycznym	303
STANKA BONOWA DOJCZYNOWA: Błędy w użyciu przyimków polskich	311
STELIANA DANKOWA: Nauczanie języka polskiego na uniwersytecie w Wielkim Tyrnowie	321

Recenzje	329
WENCZE POPOWA: Recenzja książki: Божков Б., <i>От Голмулка до Квашиневски и от Живков до Първанов. Спомени на преводача</i>	331
WENCZE POPOWA: Po drugiej stronie biografii polonisty. Recenzja książki Bojana Biolczewa <i>Antarktyda</i>	333
Nekrolog	337
KALINA BACHNEWA, JOLANTA TAMBOR: In memoriam (pamięci Iskry Likomanowej)	339
Noty o autorach	345

Contents

PRESCRIPTUM – Margreta Grigorova	13
ACKNOWLEDGEMENTS – Kalina Bahneva	15
Polish Studies in Bulgaria – Communities, Institutions, Media	17
GALIA SIMEONOVA-KONAH: Polish-Bulgarian and Bulgarian-Polish Cultural Communication in the Context of Political Changes and Globalization. Present, Unknown, and Undiscovered	19
RADOSTINA PETROVA, GALINA GEORGIEVA: Polish Institute in Sofia	31
RADOSTINA PETROVA: ‘Long and Beautiful Tradition of Bulgarian Polonistics’. Interview with Agnieszka Kościuszko, Director of Polish Institute in Bulgaria	45
KAMEN RIKEV: Polish Studies at the University of Sofia and Contemporary Bulgarian Polonophilia	49
TSENKA N. IVANOVA, MARGRETA GRIGOROVA: Polish Studies at the University of Veliko Turnovo: Tradition and Current Educational Prospects	57
ILIANA NOVAK: History of Polonistics in Plovdiv	69
RACHO CHAVDAROV: Polish Language and Culture in Shumen	75
AMELIA LICHEVA: The Polish-Themed Issues of “Literaturen Vestnik” – a Media Factor Contributing to the Reception of Polish Literature in Bulgaria	79
ALBENA POPOVA: Bulgarian Mission of Prof. Tadeusz Grabowski Gathered in Two Publications by Prof. Magda Karabelova	85
JAN HEROLD, KRASIMIRA KOLEVA, DESISLAVA-DEVORA ATANASOVA: Shumen and the First Polish Book about Bulgaria	93
Magic Literary Mirrors. Bulgarian Reception and Interpretation of Polish Literature	99
BOYAN BIOLCHEV: Stanisław Wyspiański and Old Polish History	101

PANAYOT KARAGYOZOV: The Degradation of Prometheism on Material from Ancient Greek and Polish Literature	113
NIKOLAY SPASOV DASKALOV: <i>Quo Vadis</i> by Henryk Sienkiewicz – Levels of Reception in Bulgaria	137
KALINA BAHNEVA: New Bulgarian Translations of Czesław Miłosz's Works	163
MARGRETA GRIGOROVA: Miłosz's Long Anniversary Year in Bulgaria. Native Realm – Translation of the Title of the Novel as a Motif for Literary Analyses	177
PAVEL PL. PETROV: Schulz <i>Postmortem</i> : In the Light of Absence	191
DIMITRINA HAMZE: Witold Gombrowicz in the Kaleidoscope of Reception	199
IVAN RAICHEV: Polish Warriors in the First Crusade. According to the Novel <i>Crusaders</i> by Zofia Kossak	221
LINA VASILEVA: A Book from the 21 st Century Library	233
Intercultural Dialog between Poland and Bulgaria.	
Translation as a Meeting Point Between Two Cultures	239
KAMEN RIKEV: Trifle in Bulgarian Literary Theory and Literary Works – an Element of Contemporary Intercultural Dialogue	241
PRAVDA SPASOVA: The Impact of Polish Literature on the Worldview of the Bulgarian Public (Expectations of a Translator)	251
ADRIANA KOVACHEVA: Dora Gabe's Notion of Literary Translation and its Reflection in Her Letters to Anna Kamińska	257
MARINELA DIMITROVA: Bulgarian Translation and Contemporary Reception of the Novel <i>Peasants</i> by Władysław Reymont	275
WERONIKA SZWEDEK: Wisława Szymborska in the Memories of Blaga Dimitrova	279
Language and Teaching	285
ANNA SZWED: A Small-Scale Theatre in the Large-Scale Transition between the Centuries	287
DILIANA DENCHEVA: Intelligence and Stupidity in Polish and Bulgarian Phrases	295
WIRGINIA MIROSLAWSKA: Difficult Areas in Teaching Polish Pronunciation in Bulgarian Speaking Environment	303

STANKA BONOVA DOYCHINOVA: Some Mistakes in the Use of Polish Prepositions	311
STELIANA DANKOVA: Teaching Polish Language at the University of Veliko Turnovo	321
Reviews	329
VENCHE POPOVA: Review of the Book: Божков Б., <i>От Голмулка до Квашиневски и от Живков до Първанов. Спомени на преводача</i>	331
VENCHE POPOVA: Po drugiej stronie biografii polonisty: Review of the Book: <i>Antarktyda</i> by Boyan Biolchev	333
In Memoriam	337
Iskra Likomanova. In memoriam [obituary written by Kalina Bahneva & Jolanta Tambor]	339
About the Authors	345

PRESCRIPTUM

Możliwość przedstawienia naszych tekstów w „Postscriptum Polonistycznym” to wartościowa i ważna szansa dla bułgarskiej polonistyki, aby mogła ukazać polskiemu i zagranicznemu (zainteresowanemu kwestiami polskimi i polonistycznymi) czytelnikowi swój dzisiejszy i historyczny wizerunek, prezentując połączenie tradycji, historii i przeszłości z aktualnym stanem w ramach jednej zbiorowej publikacji.

Oprócz wymiaru czasowego tejże prezentacji ważny jest także jej wymiar przestrzenny. Ma on ukazać bułgarską mapę polonistyczną z instytucjami i środowiskami, punktami i miejscami, gdzie polonistyka to świadoma, programowa i profesjonalna domena, gdzie przestrzenie kultury i historii Polski odcisnęły swój ślad, wchodząc w dialog z historią i kulturą Bułgarii.

Trzecim aspektem zadania jest ukazanie galerii dzisiejszych polonistów reprezentujących kilka pokoleń – ich zawodowe drogi, zainteresowania i osiągnięcia, także poprzez zaproszenie ich do podzielenia się swoimi pracami, odkryciami i tekstami. Miałam zaszczyt jako pierwsza usłyszeć zaproszenie do stworzenia tej publikacji (skierowane ku stronie bułgarskiej podczas prezentacji pisma w ramach V Kongresu Polonistyki Zagranicznej w Opolu w 2012 r.). Podjęłam to wyzwanie, starając się rozszerzyć grono adresatów zaproszenia, zainspirować kolegów z różnych ośrodków polonistycznych, oddać głos zarówno polonistycznym autorytetom, jak i najmłodszym bułgarskim polonistom.

Te idee i koncepcje przyświecały tworzeniu niniejszego numeru jako program maksimum. Mamy nadzieję, że nasze zamierzenia będą dla czytelników widoczne w trakcie lektury pomieszczonych w nim tekstów, które są tylko małą częścią tego, co jeszcze mogło być zebrane i przedstawione.

Na samym początku listy prezentowanych instytucji stoi Instytut Polski w Sofii (najstarszy na Bałkanach), który od 64 lat aktywnie wspiera naszą polonistykę, dalej środowiska uniwersyteckie, na czele z Uniwersytetem Sofijskim, gdzie kiedyś wykladał jeden z najważniejszych bułgarskich polonistów Bojan Penew, niestrudzony na początku XX wieku interpretator romantyków i modernistów polskich, inicjator nowoczesnej, mocno zeuropeizowanej polonistyki bułgarskiej. Każdy z przedstawianych uniwersytetów jest nie tylko nowoczesnym, poważnym ośrodkiem edukacji polonistycznej, lecz ma swoje tło kulturowo-historyczne, swoiste i istotne miejsce. Uniwersytet w Szumenie jest ośrodkiem, gdzie prowadzony jest nie tylko lektorat języka polskiego, ale także badania toposu obszaru historycznego, związanego ze szlakiem polskiej emigracji popowstaniowej z emblematycznymi imionami generałów

Bema i Dembińskiego. Uniwersytet Wielkotyrowski z 40-letnią historią lektoratu języka polskiego podziela życie dawnych polskich uniwersyteckich miast i stolic, jest historycznie i duchowo spokrewniony przede wszystkim z Krakowem. Sławiastyka płowdiwska ma niezastąpione miejsce ze swoim oryginalnym czasopiśmie „Dialogi Słowiańskie”, w którym wiele publikacji dotyczy tematów polonistycznych. Polonistyczne badania rozwijające się w Bułgarskiej Akademii Nauk w tym wydaniu reprezentuje Magda Karabelowa, popularyzatorka dzieła Tadeusza Grabowskiego – dyplomaty i literaturoznawcy, pierwszego polskiego ambasadora w Bułgarii (przedstawionego w artykule Albeny Popowej). Rolę medium w popularyzowaniu i krzewieniu polskiej kultury w Bułgarii reprezentuje „Literaturen westnik” („Gazeta Literacka”).

Dalsze artykuły o problematyce literackiej i interkulturowej są tak dobrane, by pokazać z jednej strony różnorodność tematów, odniesień historycznych i genologicznych, z drugiej – także polonistyczne akcenty i ich szczególnie mocne recepcyjnie obecności. Bardzo ważna dla nas była recepcja przekładowa. Uwzględniono także najnowsze fakty z zakresu dialogu polsko-bułgarskiego. Kilka artykułów ukazuje proces nauczania języka polskiego jako obcego oraz problematykę językoznawczą – w tym zakresie mieliśmy większe plany i oczekiwania.

Pełna realizacja zamierzonego programu maksimum była celem idealnym, dlatego też niespełnionym do końca, ale właśnie ten cel ukazał nam horyzont, do którego należało zmierzać.

Przed wszystkim chcielibyśmy bardzo serdecznie podziękować za gościnnie otwarte drzwi czasopisma, zauważając, że gościnność, otwartość i profesjonalizm są wyraźnymi zaletami kolegów redakcji „Postscriptum Polonistycznego” oraz ich środowiska. W ciągu ostatnich lat ich projekt, związany z mapowaniem polonistyk zagranicznych, rozwinął się w kierunku niezwykle owocnego interkulturowego dialogu. Oceniamy wysoko daną nam szansę i czujemy się odpowiedzialni za jej rzetelną realizację.

Chciałabym ogromnie podziękować wszystkim kolegom biorącym udział w tym projekcie i reprezentującym polonistykę bułgarską – bez ich udziału nie byłoby niniejszego zbioru tekstów.

Margreta Grigorowa

PODZIĘKOWANIA

Powstanie i realizacja niniejszego numeru „Postscriptum Polonistycznego” poświęconego bułgarskiej polonistyce byłyby niemożliwe bez ofiarnej pomocy twórców i „gospodarzy” pisma: Prof. UŚ dr hab. Jolanty Tambor i Prof. UŚ dr hab. Romualda Cudaka oraz autorki koncepcji wydania Prof. Uniwersytetu im. św. św. Cyryla i Metodego w Wielkim Tyrnowie dr hab. Margrety Grigorowej.

Numer 2 tegorocznego (2013) „Postscriptum Polonistycznego” jest także owocem długoletniej współpracy z Kolegami reprezentującymi Redakcję pisma. Teksty składające się na *Polonistykę w Bułgarii – wczoraj i dziś* są swoistą kontynuacją twórczych oraz przyjaznych spotkań zagranicznych polonistów podczas międzynarodowych konferencji z cyklu „Literatura polska w świecie” organizowanych przez Katedrę Międzynarodowych Studiów Polskich, Instytut Nauk o Literaturze Polskiej, Szkołę Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Propozycja prof. Romualda Cudaka – opublikowania „bułgarskiego” numeru „Postscriptum Polonistycznego” – oznacza dla nas, dzisiejszych polonistów w Bułgarii, możliwość podzielenia się naukowymi dokonaniem, intelektualnymi planami, twórczymi propozycjami na temat polskiego języka, literatury i kultury. Dołożyliśmy starań, by zaprezentować, wprawdzie nieliczne, lecz najbardziej charakterystyczne aspekty naszej pracy, które są świadectwem długiej i bogatej historii bułgarskiej polonistyki.

Na ostateczny kształt numeru miała wpływ współpraca wielu życzliwych osób, którym pragnę podziękować.

Przez lata, jak i teraz bezcenne było dla nas – współpracujących z Kolegami z Katedry Międzynarodowych Studiów Polskich i Szkoły Języka i Kultury Polskiej – pełne życzliwości i ogromnej cierpliwości partnerstwo prof. dr hab. Jolanty Tambor, dr Aleksandry Achtelek, dr Wioletty Hajduk-Gawron, prof. dr hab. Romualda Cudaka. Długoletnie rozmowy wpłynęły na nasze myślenie o literaturze polskiej i zaangażowanie się w powstanie niniejszego numeru.

Podziękowania jesteście winni także dr Barbarze Morcinek, dr Agnieszce Małej, dr Małgorzacie Smereczniak, mgr Karolinie Graboń, mgr Magdalenie Knapik, dr. Marcinowi Maciołkowi, mgr. Adamowi Antoniewiczowi, mgr Agnieszce Tambor i innym Koleżankom i Kolegom ze Szkoły Języka i Kultury Polskiej, którzy zawsze gościnnie witali nas w progach Uniwersytetu Śląskiego i letniej szkoły w Cieszynie.

Wydawcom tekstu zawdzięczamy wskazówki techniczne uwzględnione przez nas w tym wydaniu*.

Zarówno w imieniu Autorów, jak i w swoim własnym pragnę gorąco podziękować Prof. dr hab. Margrecie Grigorowej za pomoc w zmaganiach z merytorycznymi wymogami i wspaniałą organizację pracy. Entuzjazmowi i wytrwałości Koleżanki zawdzięczamy całokształt niniejszego numeru.

Kalina Bachniewa

* Polska redakcja numeru postanowiła nie ingerować w autorskie wybory zapisów bibliograficznych. Zgodnie z decyzjami autorów są one zapisane cyrylicą, w transkrypcji bądź w sposób mieszany (nazwisko w transkrypcji, tytuł cyrylicą).

Noty o autorach

Desisława-Dewora Atanasowa – studentka rusycystyki i bułgarystyki na Uniwersytecie Szumeńskim. Odbyła specjalizację w Moskwie i w Polsce. Jest członkiem Klubu Polskiego w Warnie i Klubu Słowiańskiego w Szumenie. Publikuje prace z zakresu językoznawstwa i kulturoznawstwa.

Kalina Bachnewa – prof. Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej, doc. dr Uniwersytetu Sofijskiego im. św. Klimenta Ochrydzkiego. Literaturoznawczyni, badaczka polsko-bułgarskich związków literackich, tłumaczka literatury polskiej na język bułgarski. Autorka książki *Преселението на художественото слово (Wędrowniki słowa poetyckiego)*, 1993), poświęconej poetyce bułgarskich przekładów polskiej poezji romantycznej i modernistycznej oraz francuskiego symbolizmu od końca XIX w. do lat 20. XX wieku oraz autorka prac z zakresu słowiańskiej komparatystyki, historii literatury polskiej oraz literatury bułgarskiej. Obecnie w druku są jej książki *Боян Пенев. Любов. Писма. Наука (Bojan Penew. Miłość. Listy. Nauka)* i *Przez granice. Rozważania o polskiej i bułgarskiej literaturze*. Tłumaczyła m.in. dramaty Witkacego. Odznaczona medalem „Zasłużony dla kultury polskiej” (1991).

Bojan Biołczew – prof., dr nauk filologicznych, polonista i sławista, pisarz, scenarzysta i reżyser, uczestnik ekspedycji polarnych na Antarktydę. Rektor Uniwersytetu Sofijskiego (1999–2007), dziekan Wydziału Filologicznego (1995–1999), kierownik katedry Filologii Słowiańskiej (1992–1995), prezes sekcji literaturoznawczej Światowej Rady Sławistów (od r. 1998), członek Światowej akademii „Platon” (od r. 2002), a także wielu rad redakcyjnych wydań filologicznych i kulturowych. Autor ponad 200 publikacji naukowych i około 20 książek beletrystycznych (zbiory opowiadań, nowele, powieści, krótka proza satyryczna). Ukończył polonistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim (1968), obronił pracę magisterską pod kierownictwem prof. Kazimierza Wyki. Od r. 1972 jest wykładowcą literatur słowiańskich na Uniwersytecie Sofijskim. Jego główne zainteresowania polonistyczne są związane z polską literaturą renesansową, romantyczną i modernistyczną, z twórczością Jana Kochanowskiego, Adama Mickiewicza, Stanisława Wyspiańskiego. Monografia Bojana Biołczewa *Отвъд мита. Адам Бернард Мицкевич. Между осанката на народния пророк и homo ludens*, 1996 została wydana w języku polskim pod tytułem *Po drugiej stronie mitu. Adam Bernard Mickiewicz. Pomiedzy aureolą wieszczą i homo ludens*, 2004). Inne najważniejsze monografie polonistyczne to: *Станислав Виспянски – енциклопедист на неоромантизма*, 2003 (*Stanisław Wyspiański – encyklopedysta neoromantyzmu*), *Пътят на едно възраждане. Самобитност и европейски традиции на полския ренесанс* (*Droga odrodzenia. Samobytność i tradycje europejskie polskiego*

renesansu). Bojan Biolczew jest autorem wielu scenariuszy filmowych (dokumentalnych oraz fabularnych), m.in.: *Славянската цивилизация (Cwilizacja słowiańska)*, *Войната свършва днес (Wojna kończy się dziś)*, *Тайната на дяволското оръжие (Tajemnica diabelskiego oręża)*, *Леденият континент (Kontynent lodowy)*.

Raczo Czawdarow – doktor, docent, wykładał historię literatur słowiańskich i gramatykę porównawczą języków słowiańskich w latach 1975–2012. W latach 1975–1983 prowadził wykłady z języka polskiego. Jego zainteresowania naukowe to: komparatystyka literacka i historia poszczególnych literatur słowiańskich. Wydał podręcznik o historii literatury polskiej od renesansu do pozytywizmu, podręcznik o modernizmie w literaturach zachodnio- i południowsłowiańskich, jak również podręcznik o awangardach słowiańskich. Obronił prace doktorską na temat *Nurt chłopski w prozie polskiej*. Praca habilitacyjna: *Awangardyzm w literaturze polskiej, czeskiej, serbskiej i chorwackiej*.

Steliana Dankowa – absolwentka slawistyki na Uniwersytecie w Wielkim Tyrnowie, asystent w Katedrze Slawistyki tej uczelni. Prowadzi zajęcia z praktycznej nauki języka polskiego i z przekładu. Współautorka podręcznika do nauczania języka polskiego jako obcego *Jeśli chcesz wiedzieć więcej...* (razem z Mirą Kostovą, 2005). Przygotowuje rozprawę doktorską z zakresu teorii przekładu.

Nikołaj Daskałow – prof. dr hab. Slawista i polonista, specjalista w zakresie literatury polskiej. Współzałożyciel kierunku studiów: filologia słowiańska, ze specjalnością język polski i literatura polska oraz Katedry Slawistyki (1995). Założyciel Centrum Polonijnego (2002) w Uniwersytecie im. św. św. Cyryla i Metodego. Dziekan Wydziału Filologicznego (1996–2003) i kierownik Katedry Slawistyki (1995–2005) tegoż Uniwersytetu. Główny nurt badań to polska powieść historyczną, a szczególnie twórczość i recepcja zagraniczna dzieł Henryka Sienkiewicza, Bolesława Prusa, Adama Mickiewicza, Stefana Żeromskiego. W książkach *Оспорвани шедеври (Podważane arcydzieła)*, 1994) i *Сюжетите на историята и реваншизм на духа (Tematy historii i rewanżu ducha)*, 2001) analizuje bułgarską, a w *Славянски литературни взаимоотношения (Słowiańskie stosunki literackie)*, 1999) słowiańską recepcję polskich pisarzy.

Diliana Denczewa – dr., pracownik Uniwersytetu Sofijskiego i Uniwersytetu Łódzkiego. Interesuje się frazeologią, językiem poetyckim, teorią przekładu, przekładem artystycznym. Najważniejsze publikacje: *Двойната актуализация на фразеологизмите в поезията и техниките в превода* im. Девети българо-полски колоквиум (Юбилейни паисиеви четения), Пловдив, 5–6 ноември 2002; *Няма го Майстора, Маргарита*, IX Национални славистични четения, София, 17–19 април, 2008 г. opublikowany w „Истина, мистификации, лъжа в славянските езици, литератури и култури”, 2011; *Тенденции в съвременната детска реч*, Проблеми на устната комуникация, 2010; *Поетичните превъплъщения на един фразеологизъм*. Интеркултурният диалог – традиции и перспективи. Паисиеви четения, Пловдив, Научни трудове, том 46. кн. 1, сб. А, 2008; *Време и предателство. Калъкът и ножът като фразеологични компоненти в български лирични творби*. Научни трудове на ПУ. „Език – литература – обществени

институции”. Т. 47, кн. 1, сб. А, 2009; *Актуализиране на дословното значение на фразеологични единици в полски и български рекламни текстове*. „Истина, мистификации, лъжа в славянските езици, литератури и култури” (X национални славистични четения) 2011; *Фразеологизъм и метафора – подобие и различност*. Време и история в славянските езици, литератури и култури (XI национални славистични четения) 2012.

Marineła Dimitrowa – magister translologii z językiem polskim. Doktorantka filologii słowiańskiej na Uniwersytecie im. św. św. Cyryla i Metodego w Wielkim Tyrnowie. Temat dysertacji doktorskiej: *Koncepcja ziemi i człowieka w powieści „Chłopi” Władysława Reymonta*. Interesuje się literaturą, antropologią i problemami przekładu.

Stanka Bonowa Dojczynowa – doktor. Pracuje w Katedrze Slawistyki na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu im. św. św. Cyryla i Metodego w Wielkim Tyrnowie. Specjalizuje się w zakresie frazeologii, gramatyki semantycznej, nauczania języka polskiego jako obcego. W latach 2008–2012 lektorka języka bułgarskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim. Autorka książki *Jednostki frazeologiczne związane z chrześcijaństwem. Paralele bułgarsko-polskie*.

Galina Georgiewa – absolwentka filologii słowiańskiej Uniwersytetu Sofijskiego im. św. Klimenta Ochrydzkiego. Jej zainteresowania to lingwistyka, językoznawstwo słowiańskie i tłumaczenia.

Margreta Grigorowa – doktor, docent. Pracownik naukowy w Katedrze Slawistyki na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu im. św. św. Cyryla i Metodego w Wielkim Tyrnowie; od 2007 r. prodziekan Wydziału Filologicznego, odpowiada za akredytację i współpracę z zagranicą. Szczególnym zainteresowaniem badaczki cieszy się literatura polska w kontekście literatur słowiańskich i środkowoeuropejskich. Ostatnio badała motywy ruchu i podróży, między innymi w twórczości Josepha Conrada, Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Ryszarda Kapuścińskiego i Olgi Tokarczuk. Autorka książek: *Хоризонти и пътища на полската идентичност (Horizonty i drogi polskiej tożsamości)*, *Литературни посвещения. Ритуални зони на словото в полската литература (Rytualne strefy słowa w literaturze polskiej)*. Ogłosiła około 60 artykułów, w tym 16 w Polsce. Pod koniec 2011 r. została wydana jej książka o Conradzie *Джоузеф Конрад Коженевски. Творецът като мореплавател (Joseph Conrad Korzeniowski. Pisarz jako żeglarz)*. Od 2012 r. jest członkiem Polskiego Towarzystwa Conradystów.

Dimitrina Hamze – asystentka i doktorantka na Uniwersytecie im. Paisija Chilandarskiego w Płowdiwie na kierunku filologia słowiańska w sekcji: polonistyka. Sfera zainteresowań i poszukiwań naukowych to lingwistyka, semantyka i pragmatyka, literaturoznawstwo, translologia, estetyka, kulturologia, historia i teoria sztuki. Jest autorką ok. 80 artykułów opublikowanych w krajowych i zagranicznych wydaniach specjalistycznych.

Jan Herold – magister filozofii i etnografii na Uniwersytecie Jagiellońskim. Dziennikarz międzynarodowy w mediach polskich i bułgarskich. Członek Związku Tłumaczy w Bułgarii. Autor książki *Bulgaria – roztrwoniony dar Boga* (2008).

- Cenka Iwanowa** – doktor nauk filologicznych, docent w dziedzinie językoznawstwa porównawczego języków słowiańskich na Uniwersytecie w Wielkim Tyrnowie, współzałożycielka kierunku studiów filologia słowiańska na tej uczelni. Od 2005 r. jest kierownikiem Katedry Sławistyki. Pełniła funkcję zastępcy dyrektora, a następnie dyrektora Międzynarodowego Centrum Bułgarystycznego. W latach 2001–2005 – lektorka języka i kultury bułgarskiej na Wydziale Filozoficznym uniwersytetu w Niszu (Serbia), od roku akademickiego 2012/2013 – lektorka na Uniwersytecie Belgradzkim. Zainteresowania naukowe: teoria i historia literackich języków południowosłowiańskich, kontakty języków słowiańskich, głównie południowych, socjolingwistyka, lingwistyka stosowana, bułgarystyka zagraniczna.
- Panajot Karagiozow** – prof. dr hab. Dziekan Wydziału Filologii Słowiańskich Uniwersytetu Sofijskiego, członek Amerykańskiego Stowarzyszenia Sławistów. Zainteresowania badawcze: historiografia słowiańska, partie polityczne w literaturach słowiańskich (słowiański partiocentryzm), słowiańscy święci męczennicy. Tłumacz poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej oraz innych poetów międzywojennych. Ostatnio opublikował: *Славянските свети мъченици. Светост и канонизация. Хронология и типология (Słowiańscy święci męczennicy. Świątość i kanonizacja; Chronologia i typologizacja. Krytyka i apologia słowiańskiego męczeństwa), Календарни, мъченици, поети. Статии по полска история и литература (Kalendary, męczennicy, poeci. Artykuły o polskiej historii i literaturze)*.
- Krasimira Kolewa** – wykładowczyni na Uniwersytecie Szumeńskim im. Konstantyna Presławskiego. Członek Komisji Balkanistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów. Zainteresowania badawcze: językoznawstwo słowiańskie i bałkańskie, antropologia kulturowa, kontakty językowe i kulturowe. Członek zespołu Klejner Balkansprachatlas.
- Adriana Kowaczewa** – lektorka języka bułgarskiego w Instytucie Filologii Słowiańskiej UAM, tłumaczka. Zajmuje się teorią przekładu oraz historią przekładu poezji polskiej na język bułgarski w okresie 1956–1989. Miłośniczka feministycznych kooperatyw.
- Amelia Liczewa** – prof. dr hab. Pracuje w zakładzie Teorii Literatury Uniwersytetu Sofijskiego im. św. Klemensa Ochrydzkiego. Jest autorką monografii teoretyczno-literackich *Historie głosu, Teoria literatury* (współautorka), *Głosy i tożsamości w poezji bułgarskiej, Polityka dnia bieżącego, Krótki słownik terminów literackich* (współautorka), *Literatura. Lornetka. Mikroskop*. Opublikowała także tomiki poetyckie. Jej wiersze tłumaczono na język francuski, niemiecki, hiszpański, polski, słowacki, chorwacki, węgierski. Redaktorka „Gazety Literackiej” oraz czasopisma „Literatura”. Członkini rady redakcyjnej czasopisma „Nauczanie języków obcych i glottodydaktyka”.
- Wirginia Mirosławska** – docent, doktor w Katedrze Sławistyki Uniwersytetu w Wielkim Tyrnowie, lektorka języka polskiego. Prowadzi praktyczne zajęcia z języka polskiego oraz z gramatyki opisowej i historycznej. Opublikowała m.in. monografię *Nazwy osobowe mieszkańców Łutomierska (XVII–XVIII w.)* (Łódź 1997), zbiory ćwiczeń fonetycznych i repetytoria z fleksji polskiej dla studentów rosyj-

- skich i bułgarskich. Autorka licznych artykułów z dziedziny onomastyki i glottodydaktyki. Tłumaczka z języka słowackiego i współautorka podręcznika akademickiego *Slovenčina a polština. Synchronne porovnanie s cvičeniami* (Prešov 2012).
- Iliana Nowak** – doktorantka na Uniwersytecie w Płowdiwie. W roku 1994 ukończyła Szkołę Muzyczną im. Ljubomira Pipkova w Sofii, profil: skrzypce. W latach 1999–2007 (z przerwami) studiowała filologię słowiańską z językiem polskim na Uniwersytecie Płowdiwskim im. Paisija Chilendarskiego. W roku 2007 obroniła pracę dyplomową na temat *Baśń w literaturze Młodej Polski*. Wykłada literaturę polską, język polski: ortografia, leksykologia, frazeologia, teorię i praktykę tłumaczenia. Obecnie pracuje nad swoją dysertacją doktorską o *Rękopisie znalezionym w Saragossie* Jana Potockiego. Jest tłumaczem przysięgłym.
- Paweł Pł. Petrow** – doktorant na kierunku literatura polska w Katedrze Sławistyki na Uniwersytecie im. św. św. Cyryla i Metodego w Wielkim Tyrnowie. Autor pracy doktorskiej pt. *Marginalność, mityzacja, destrukcja w twórczości Brunona Schulza*. Od kilku lat zajmuje się współczesną literaturą polską. W roku 2010 obronił pracę dyplomową na temat *Marginalia. Projekcje graniczności w biografii i twórczości Brunona Schulza*. Jest autorem kilku publikacji naukowych związanych z twórczością Brunona Schulza.
- Radostina Petrova** – absolwentka filologii słowiańskiej i doktorantka w Katedrze Literatur Słowiańskich Uniwersytetu Sofijskiego im. św. Klimenta Ochrydzkiego. Jej zainteresowania naukowe są związane z literaturą polską w okresie międzywojennym, współczesną literaturą polską i bułgarską, tłumaczeniem. Opublikowała m.in. *Литературният манифест на полския междувоенен авангард (Manifest literacki polskiej awangardy międzywojennej, 2012)*.
- Albena Popowa** – absolwentka Uniwersytetu Sofijskiego im. św. Klemensa Ochrydzkiego (2010). Jest autorką pracy magisterskiej pt. *Badanie aktualnego wyobrażenia Bułgarów o polskiej tożsamości w aspekcie historii*. Odbywała specjalizacje w Polsce (2008), Francji (2009 i 2010) i w Afryce Południowej (2009). Obecnie pracuje w Dziale Programowym Instytutu Polskiego w Sofii.
- Wencze Popowa** – prof. dr hab., językoznawczyni, wykładowczyni Uniwersytetu Sofijskiego im. św. Klimenta Ochrydzkiego, specjalizuje się w zagadnieniach stylistyki. Wykładała na Uniwersytecie im. Paisija Chilendarskiego w Płowdiwie i Uniwersytecie im. Konstantyna Presławskiego w Szumenie oraz na wielu zagranicznych uniwersytetach (w Krakowie, Uppsali, Regensburgu, Hamburgu, Melbourne). W latach 1975–1986 – dyrektor Letniej Szkoły Języka i Kultury Bułgarskiej. Autorka licznych prac naukowych, m.in. *Българската стилстика до 50-те години на XX век (Bułgarska stylistyka do lat 50. XX w.)*, *Чудесата на детската печ (Cuda mowy dziecięcej; współautor Błażo Błażew)*, *Związła gramatyka języka bułgarskiego*.
- Iwan Rajczew** – dr, autor rozprawy doktorskiej pt. *Obraz żołnierza-tulacza w literaturze polskiej*. Interesuje się literaturą średniowiecza oraz literaturą okresu II wojny światowej. Jest tłumaczem poezji z języka polskiego i niemieckiego. Jego przekłady opublikowano na łamach serii zbiorów „Пресътворение”, 2001, 2002.

Kamen Rikew – dr, absolwent Uniwersytetu Sofijskiego im. św. Klemensa Ochrydzkiego, pracownik Katedry Literatur Słowiańskich Uniwersytetu Sofijskiego (2000–2011), lektor języka, literatury i kultury bułgarskiej na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (od 2011 r.). Autor antologii literatury polskiej od średniowiecza do oświecenia *Зубър, видра и паун* (2008) oraz ponad pięćdziesięciu artykułów naukowych i popularnonaukowych w językach bułgarskim, polskim, ukraińskim. Zainteresowania badawcze: bułgarsko-polskie stosunki literackie i kulturowe, historia kultury narodów bałkańskich i słowiańskich, chrześcijańskie korzenie bułgarskiej i polskiej literatury.

Galia Symeonowa-Konach – dr hab. prof. UAM. Pracuje w Instytucie Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zainteresowania badawcze: literatura bułgarska XX i XXI w., szczególnie modernizm, awangarda, postmodernizm; współczesne pisarstwo kobiece; ideologiczne paradygmaty literatury i kultury; translatoryka; kulturologiczne i socjologiczne ujęcia recepcji (w tym przekładów dzieł literackich); współczesna popkultura a media; kulturowa tożsamość, polityka kulturalna, tradycje i dziedzictwo kultury basenu Morza Śródziemnego. Wyd. m.in.: *Постмодернизъмът. Българският случай (Postmodernizъм. Przypadek bułgarski)*, *Poeta i lilia. Idee chrześcijańskie w twórczości Nikołaja Liliewa, Поетът и лилията. Християнски идеи в творчеството на Николай Лилиев*, *Sztuka świata. Atlas zabytków. Europa L-Z*, t. XV–XVI. Jest autorką ponad 50 artykułów naukowych oraz 250 artykułów prasowych, opublikowanych w mediach elektronicznych i tradycyjnych w latach 1988–2012. W latach 90. była korespondentką w Polsce. W latach 1998–2000 pełniła funkcję dyrektora Bułgarskiego Instytutu Kultury w Warszawie. Laureatka licznych nagród.

Prawda Spasowa – prof. dr hab. Pracuje w Bułgarskiej Akademii Nauk, jest wykładownicą filozofii w Akademii Sztuk Pięknych oraz estetyki w programie angielskiego fakultetu filozofii Uniwersytetu Sofijskiego. Opublikowała trzy książki z zakresu filozofii. Tłumaczka z języka polskiego i angielskiego tekstów filozoficznych m.in. R. Ingardena, W. Tatarkiewicza, J. Tischnera, L. Kolakowskiego, S.I. Witkiewicza oraz tekstów literackich E. Orzeszkowej, J. Głowackiego, D. Maślowskiej.

Anna Szwed – bułgarek (ukończyła Wydział Filologii Słowiańskich Uniwersytetu Sofijskiego) i polonistka (Uniwersytet Warszawski); literaturoznawczyni, tłumaczka. W latach 1999–2001 – lektorka języka polskiego na Uniwersytecie Sofijskim. Także instruktorka teatralna, socjoterapeutka i terapeutka uzależnień. Dyrektor placówki wychowania pozaszkolnego – Młodzieżowy Dom Kultury „Ochota” w Warszawie. Współpracuje z Fundacją Batorego jako redaktor wydania polskiego i bułgarskiego biuletynu „ArkA”.

Weronika Szwedek – absolwentka studiów licencjackich na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Obecnie jest studentką studiów uzupełniających magisterskich na Uniwersytecie św. św. Cyryla i Metodego w Wielkim Tyrnowie. Jej zainteresowania naukowe obejmują: literaturę bałkańską, tradycje Słowian oraz

lingwistykę stosowaną. Aktualnie jest w trakcie przygotowywania rozprawy magisterskiej na temat recepcji i dialogu twórczego między Wisławą Szymborską a Błagą Dimitrową.

Lina Wasilewa alias Magdalena Mitrewa – magister fizyki i magister polonistyki Uniwersytetu Sofijskiego im. św. Klemensa Ochrydzkiego oraz doktor nauk humanistycznych w dziedzinie językoznawstwa Uniwersytetu Warszawskiego. Nauczycielka języka polskiego i bułgarskiego jako obcego, tłumaczka literatury polskiej; autorka książek pt. *Mównia, co chceta, czyli ściągawki z wiedzy o polszczyźnie i kulturze słowa* (2004, wspólnie ze Stanisławem Dubiszem) oraz *Kompetencja komunikacyjna bułgarskich użytkowników języka polskiego* (2012); odznaczona polskimi nagrodami państwowymi (Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej oraz odznaką Zasłużony dla Kultury Polskiej).

Informacje dla Autorów

„Postscriptum Polonistyczne” jest czasopismem naukowym wpisanym na ministerialną listę czasopism punktowanych oraz na listę Index Copernicus.

Czasopismo posiada wersję elektroniczną. Pierwotną (referencyjną) wersją pisma jest wersja drukowana.

Redakcja przyjmuje tylko teksty, które nie były do tej pory publikowane ani w całości, ani w części.

Redakcja pisma nie zwraca materiałów niezamówionych.

W trosce o przejrzystość, rzetelność i uczciwość publikowanych artykułów oraz przeciwstawiając się zjawiskom „ghostwriting” i „guest authorship”, Redakcja zwraca się z prośbą, aby Autorzy nadsyłanych tekstów zechcieli w stosownym oświadczeniu dołączonym do tekstu:

1) zadeklarować oryginalny i autorski charakter pracy oraz wyjaśnić, jaki jest wkład innych osób (zwłaszcza poszczególnych autorów) w powstanie publikacji (z podaniem ich afiliacji oraz kontrybucji, tj. informacji, kto jest autorem koncepcji, założeń, metod, protokołu itp. wykorzystywanych przy przygotowaniu publikacji),

2) poinformować, czy istnieją źródła finansowania publikacji oraz czy jest i jaki jest wkład instytucji naukowo-badawczych, stowarzyszeń i innych podmiotów („financial disclosure”) w finansowanie publikacji.

Redakcja jest przekonana, że wdrożenie procedury zabezpieczającej oryginalność artykułów naukowych (zapora ghostwriting) pomoże uniknąć wdrażania procedur demaskujących i piętnujących nierzetelność naukową oraz naruszanie zasad etyki obowiązujących w nauce.

Procedura recenzowania tekstów

Wszystkie teksty przeznaczone do publikacji w piśmie są recenzowane. Publikowane są artykuły, które uzyskały pozytywną opinię Kolegium Redakcyjnego i zostały zarekomendowane do druku przez recenzentów.

Teksty są recenzowane zgodnie z zasadami zalecanymi przez MNiSW.

Zasady recenzowania publikacji w „Postscriptum Polonistycznym”

Do recenzji są proponowane artykuły, które zostały zarekomendowane przez redaktorów danego tomu i które uzyskały pozytywną ocenę Kolegium Redakcyjnego (redaktora tematycznego).

Do oceny każdego tekstu powołuje się dwóch niezależnych recenzentów spoza jednostki naukowej afiliowanej przez autora artykułu i w miarę możliwości spoza Uniwersytetu Śląskiego oraz spoza Rady Programowej czasopisma.

Recenzja ma formę pisemną i zawiera jednoznaczny wniosek o dopuszczenie lub odrzucenie artykułu do publikacji. Sentencja dotyczy każdego artykułu. Recenzje są tajne. Redakcja nie ujawnia treści recenzji ani autorom, ani drugiemu recenzentowi.

Recenzenci podejmują decyzję o zakwalifikowaniu artykułu do druku, biorąc pod uwagę m.in. nowatorskie ujęcie tematu, uwzględniające bieżącą literaturę przedmiotu, zastosowanie adekwatnej metodologii oraz wkład wniosków w stan badań.

Nazwiska recenzentów poszczególnych publikacji i numerów wydań czasopisma nie są ujawniane. Raz w roku czasopismo podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej listę recenzentów współpracujących.

Autorzy publikacji i recenzenci nie znają swoich tożsamości (*double-blind review process*).

Ostateczną decyzję o zakwalifikowaniu do druku lub odrzuceniu artykułu podejmuje redaktor tematyczny na podstawie dwóch pisemnych recenzji zewnętrznych.

Redakcja przyjmuje do druku teksty przygotowane zgodnie z zasadami redakcji stosowanymi w „Postscriptum Polonistycznym” z dołączonym streszczeniem w języku polskim i słowami kluczami (3–5) oraz notą o autorze.

Listą recenzentów współpracujących
w latach 2010–2013

Prof. dr hab. Aleksander Fiut
Prof. dr Constantin Geambaşu
Prof. dr hab. Andrzej Gwóźdź
Prof. dr hab. Alicja Helman
Prof. UAM dr hab. Marta Karasińska
Prof. dr Waclaw M. Osadnik
Prof. dr hab. Kazimierz Ożóg
Prof. dr Lajos Pálfalvi
Prof. dr Marta Pančikova
Prof. dr hab. Magdalena Popiel
Prof. dr hab. Renata Przybylska
Prof. dr hab. Tomasz Stepień
Prof. dr hab. Maria Wojtak
Prof. dr hab. Anna Węgrzyniak
Prof. UJ dr hab. Józef Wróbel
Prof. UW dr hab. Andrzej Zieniewicz